

bhp

**BEZPEČNOST
A HYGIENA PRÁCE**

**Řízení BOZP zaměstnanců
na pracovištích**

**Bezpečnost práce platí
i pro malé firmy**

Tvorba stabilních stohů

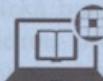

měsíčník
ročník 66
1/2016

- ▶ **Vydává:**
Wolters Kluwer ČR, a. s.
www.wolterskluwer.cz
- ▶ **Šéfredaktor:**
Petr Řezníček
tel.: 246 040 467
e-mail: bhp@wolterskluwer.cz
- ▶ **Adresa:**
Wolters Kluwer ČR, a. s.
BHP
U Nákladového nádraží 6
130 00 Praha 3
tel.: 246 040 444
fax: 246 040 401
IČ: 63077639
- ▶ **Predplatné a distribuce:**
www.wolterskluwer.cz/obchod
predplatne@wolterskluwer.cz
tel.: 246 040 400
- ▶ **Inzerce:**
Iva Suchnová, tel.: 603 826 764
- ▶ **Sazba:**
Monika Svobodová
- ▶ **Tisk:**
SERIFA, s. r. o.
Jinonická 80, Praha 5
Nevyžádané příspěvky nevracíme. Za správnost údajů uvedených v článcích odpovídají jejich autoři.

Podávání novinových zásilek schváleno Českou poštou, s. p., Odštěpný závod Přeprava, č. j.: 1137/96 ze dne 12. 3. 1998 ISSN 0006-0453 Index 48 104 Registrováno MK ČR pod č. E 715 Roční předplatné čini 1 345 Kč (1 547 Kč včetně DPH, poštovného a balného). Všeobecné obchodní podmínky viz <http://j.mp/obchodni-podminky>.

Předáno do tisku dne 14. 1. 2016
© Wolters Kluwer ČR, a. s., 2016

Časopis je dostupný také v systému ASPI.

Řízení bezpečnosti a ochrany zdraví zaměstnanců na pracovištích

Ing. Jiří Vala, Ph.D.

2

Při zajišťování bezpečnosti a ochrany zdraví zaměstnanců musí organizace dodržovat požadavky právních a ostatních předpisů. Při plnění povinností vyplývajících z těchto jednotlivých platných předpisů však může docházet k tomu, že jsou nedostatečně nebo vůbec implementovány v organizaci. Častou příčinou je nezavedení funkčního systému řízení bezpečnosti a ochrany zdraví zaměstnanců v organizaci.

Tvorba stabilních stohů jako rozhodující faktor bezpečnosti stohového skladování II.

Ing. Antonín Dušátko

9

Psychosociální rizika při práci XI. – Sladění práce a soukromí

PhDr. Ludmila Kožená, MUDr. Vladimíra Lipšová,
Mgr. Kateřina Janošová

14

Karta BOZP pro profesi: Administrativní pracovník

Znalecký ústav bezpečnosti a ochrany zdraví, z.ú.

15

Mezinárodní konference „Nelegální zaměstnávání a trh práce v ČR“ a výsledky činnosti SÚIP za měsíc listopad 2015

Mgr. Ivona Foltisová

21

Bezpečnost práce platí i pro malé firmy

Kateřina Hrubá

23

Soudní znalectví v oboru bezpečnosti práce a požární ochrany, 6. část

Dr. Ing. Jana Maturová, LL.M.,
Ing. Bc. Miroslav Valta, MBA

26

Přehled nových technických norem – prosinec 2015 a leden 2016

Ing. Ivana Kolinská

29

Otázky a odpovědi

Ing. Jiří Vala, Ph.D.

30

Soudní znalectví v oboru bezpečnosti práce a požární ochrany, 6. část

Dr. Ing. Jana Maturová, LL.M.,

soudní znalkyně v oboru bezpečnost práce, požární ochrana a chemické látky, 1. místopředsedkyně komory soudních znalců ČR, sekce BOZP a PO

Ing. Bc. Miroslav Valta, MBA,

soudní znalec v oboru bezpečnost práce a požární ochrana, Kanceláře znalkyně Dr. Maturové

Dnešní příspěvek pojednává o základních rozdílech mezi odborným vyjádřením a znaleckým posudkem. Vysvětluje, kdy by v rámci přípravného řízení mělo dojít ke zpracování jednoho či druhého typu a jaká kritéria by přitom měla být zohledněna. Zamýšlí se i nad tím, co ovlivňuje kvalitu odborných vyjádření a znaleckých posudků.

Odborná vyjádření versus znalecký posudek

Odborné vyjádření

Zákon o znalcích a tlumočnících č. 36/1967 Sb. o odborném vyjádření pro státní orgány nehovoří a jednoznačně upravuje pouze znaleckou činnost, tedy takovou činnost, která spočívá ve zpracování znaleckých posudků prioritně pro orgány veřejné moci. Odborné vyjádření proto nemá ani své místo ve znaleckém deníku soudního znalce. Odborné vyjádření naopak prioritně nezpracovávají v oboru bezpečnost práce a požární ochrana znalci, ale zaměstnanci inspektorátů práce a příslušníci hasičských záchranných sborů, a to bezúplatně.

Odborné vyjádření může podat jak profesní odborník, tak i znalec. Podání odborného vyjádření je zmíněno v zákoně č. 141/1961 Sb., trestní řád, tedy procesním předpisu, kterým se řídí orgány činné v trestním řízení při své činnosti:

§ 105

(1) Je-li k objasnění skutečnosti důležité pro trestní řízení třeba odborných znalostí, vyžádá orgán činný v trestním řízení odborné vyjádření. Jestliže pro složitost posuzované otázky takový postup není postačující, přibere orgán činný v trestním řízení znalce. V přípravném řízení přibírá znalce ten orgán činný v trestním řízení, jež považuje znalecký posudek za nezbytný pro rozhodnutí, pokud byla věc vrácena k došetření, státní zástupce, a v řízení před soudem předseda senátu.

O píbrání znalce se vyrozumí obviněný a v řízení před soudem též státní zástupce. Jiná osoba se o píbrání znalce vyrozumí, je-li k podání znaleckého posudku třeba, aby tato osoba něco konala nebo strpěla.

(2) Při výběru osoby, která má být jako znalec píbrána, je třeba přihlížet k důvodům, pro které podle zvláštního zákona je znalec z podání znaleckého posudku vyloučen. Při vyžadování odborného vyjádření orgán činný v trestním řízení zváží, zda osoba, od níž odborné vyjádření vyžaduje, s ohledem na svůj poměr k obviněnému, jiným osobám zúčastněným na trestním řízení nebo poměr k věci není podjatá.

(5) O odborné vyjádření podle odstavce 1 lze požádat i osobu, která je podle zvláštního zákona zapsána v seznamu znalců, a fyzickou nebo právnickou osobou, která má potřebné odborné předpoklady. Státní orgán předloží orgánům činným v trestním řízení odborné vyjádření vždy bez úplaty.

Trestní zákoník však nehovoří o tom, že proti zpracovatele odborného vyjádření, např. inspektorovi OIP nebo příslušníkovi HZS lze vznést námitky o jeho odborném zaměření nebo formulaci položených otázek, jak je tomu u soudního znalce.

Z uvedeného vyplývá, že odborné vyjádření není a nemůže být znaleckým úkonem, jak se některé státní orgány domnívají. Nemůže být tedy ani za odborné vyjádření vydávána nějaká zjednodušená forma znaleckého posudku opatřená stejnými náležitostmi jako znalecký posudek.

Odborné vyjádření nemá stanovené přesné formální náležitosti, ani není výsledkem znalecké činnosti a zkoumání. Jde pouze o „odborné vyjádření“ osoby znalé, tzn. odborníka k určité dílčí otázce. Jako příklad uvádíme z praxe odborné vyjádření inspektora OIP k pracovnímu úrazu, který není znalcem, ale vyjadřuje se „zaníceně“ k rozsahu zranění poškozeného nebo porušení povinností v oblasti BOZP dle svých omezených odborných znalostí. V rámci dokazování má odborné vyjádření podle § 112 odst. 2 trestního řádu, pouze povahu listinného důkazu.

Z hlediska obsahu je odborné vyjádření mnohem stručnější, než znalecký posudek. Zatímco u odborného vyjádření orgán činný v trestním řízení prioritně zajímá odpověď na položenou otázku, u znaleckého posudku jsou důležité, z hlediska posuzování jeho věrohodnosti a objektivity, i postupy, na základě kterých znalec dospěl k odpovědi na položenou otázku. Proto je z výše uvedených důvodů vypracování odborného vyjádření mnohem méně časově a odborně náročné, než vypracování znaleckého posudku.

Odborné vyjádření, provádí-li ho znalec, je honorováno výslovně pouze jako odborná činnost. Finanční náhrady pak určuje vyhláška č. 23/2002 Sb., kterou se stanoví výše odměny za odborné vyjádření podané na žádost orgánů činných v trestním řízení:

§ 1

Odměna za odborné vyjádření podané na žádost orgánů činných v trestním řízení činí za každou započatou hodinu práce podle celkového rozsahu a náročnosti 75 až 125 Kč, nestanoví-li zvláštní právní předpis jinak (týká se zdravotnických oborů).

Co k tomu dodat? Odměnu v rozpětí 75 až 125 Kč za hodinu práce, tedy celkovou hrubou odměnu včetně odvodů a nákladů na kancelář, nemůže akceptovat v dnešní době žádný odborník či znalec v oboru bezpečnost práce a požární ochrana. Nicméně „zdarma“ podávají odborná vyjádření „jako na běžícím páse“ státní instituce, a to i z toho důvodu, že za obsah a jejich odbornost neodpovídá zpracovatel, ale paradoxně stát. Proč jsou znalci přibíráni k podání odborného vyjádření? Důvodem je zejména ekonomické hledisko, neboť který jiný odborník s kulatým razitkem pracuje odborně za uvedenou odměnu? A dále je zde jistota velmi levného díla, kvalitně vypracovaného, opatřeného razitkem se státním znakem a následně i případnou trestní odpovědností znalce. Tento způsob využití znalce nemá oporu v právních předpisech, ale je jakousi prestiží soudního znalce, pokud ovšem vypracování odborného vyjádření přijme.

Znalecký posudek

Znalec je naopak od „odborníka“ osoba se speciálními odbornými znalostmi a vědomostmi v určitém oboru, která tyto své znalosti a vědomosti využívá k objasnění skutečnosti důležitých pro trestní řízení. Je osobou rozdílnou od procesních stran a orgánů činných v trestním řízení. Funkci znalce mohou vykonávat výhradně osoby zapsané v seznamu znalců, ústavy nebo jiná pracoviště specializovaná na znaleckou činnost a vědecké ústavy, vysoké školy a vědecké instituty, případně osoby, které jsou jmenovány znalcem ad hoc po složení slibu.

Pokud se týká náležitosti znaleckých posudků, včetně jejich obsahu, formy, úpravy a připojení znalecké doložky, tak tyto jsou přesně vymezeny v § 13 vyhlášky č. 37/1967 Sb. V posudku znalec uvede popis zkoumaného materiálu a předpisů, popřípadě jevů, souhrn skutečnosti, k nimž při úkonu přihlízel (nález), a výčet otázek, na které má odpovědět, s odpověďmi na tyto otázky (posudek). Znalci se zpravidla uloží, aby znalecký posudek vypracoval písemně, přičemž zcela výjimečně se můžeme setkat s tím, že znalecký posudek není vyhotoven písemně, ale je znalcem při jeho výslechu nadiktován do protokolu. Pokud je znalecký posudek vyhotoven písemně, musí být sešít, jednotlivé strany očíslovány, sešívací červenomodrobílá šňůra připevněna k poslední straně posudku a přetištěna znaleckou pečetí. Na poslední straně písemného posudku připojí znalec znaleckou doložku, která obsahuje označení seznamu, v němž je znalec zapsán, označení oboru, v němž je oprávněn podávat posudky, a číslo položky, pod kterou je úkon zapsán ve znaleckém deníku. Znalec je povinen písemný posudek, na požádání státního orgánu, osobně stvrdit, doplnit nebo jeho obsah blíže vysvětlit. Při ústním posudku podaném do protokolu se uvedou též údaje, které jsou předmětem znalecké doložky.

Znalecký posudek je zvláštním samostatným druhem důkazu, který je nutno odlišovat od důkazu výpovědí svědka, např. zpracovatele odborného vyjádření. Přestože je znalecký posudek zvláštním samostatným druhem důkazu, není ve vztahu k ostatním druhům důkazů v nadřazeném či privilegovaném postavení. Je výsledkem znaleckého zkoumání a znalecké činnosti konkrétního znalce nebo znalci.

Z výše popsane právní úpravy obsažené v § 105 odst. 1 trestního řádu, jednoznačně vyplývá priorita odborného vyjádření před znaleckým posudkem.

Složitost posuzované otázky vždy hodnotí orgán činný v trestním řízení, který zvažuje přibrání znalce, přičemž toto posouzení zcela závisí na jeho odborných znalostech a profesní erudici. V praxi se setkáváme s tím, že znalecký posudek je považován za něco téměř „samospasitelného.“ Máme tím na mysli smutnou skutečnost,

že pokud si orgán činný v trestním řízení s trestní věcí neví rady s ohledem na její složitost posouzení, mnohdy si přibere znalce jen z toho důvodu, aby mu v rámci znaleckého posudku poskytnul odpovědi na fundamentální otázky, které jsou nezbytné pro jeho další rozhodovací činnost. Znalecký posudek si může vyžádat i jedna či druhá strana civilního nebo trestního řízení, a je na soudu, aby jí vyhověl nebo nevyhověl.

Pokud je již pro složitost posuzované otázky přibrán znalec, platí, že zásadně se přibírá pouze znalec jeden. Přibírá znalci stejněho oboru a odvětví. My využíváme v naší aplikační praxi druhého nepříbraného znalce, jako znalce konzultanta.

Pokud byl jako znalec přibrán znalecký ústav v případech, kdy dle § 105 odst. 4 trestního řádu, mají být přibráni znalci dva, je potřeba na toto v opatření o přibrání znalce upozornit, a ve vypracovaném znaleckém posudku musí být uvedeni dva pracovníci toho ústavu, kteří budou moci v případě potřeby stvrdit jeho správnost a podat k němu vysvětlení.

O výši znalečného pro znalce rozhoduje dle § 111 odst. 2 trestního řádu, ten orgán, který znalce přibrál. Jak již bylo uvedeno v předchozích příspěvcích, náleží znalci podle vyhlášky č. 37/1967 Sb., podle náročnosti a míry odborných znalostí k vypracování posudku, které bylo nutné k jeho podání vynaložit, za jednu hodinu práce 100 až 350 Kč.

Pokud by při výkonu znalecké činnosti vznikly důvodné pochybnosti o odbornosti znalce, například z důvodu,

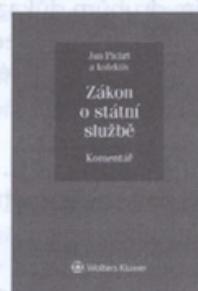
kdy se státní orgán domnívá, že jeho posudky jsou odborně nekvalitní, nebo po dlouhou dobu nevykonal žádný znalecký úkon, je možné, aby předseda krajského soudu znalci nařídil ověření jeho odborné způsobilosti. Ověření odborné způsobilosti je odborná zkouška zajištěvaná Ministerstvem spravedlnosti ČR nebo jím pověřeným veřejnoprávním subjektem. Jestliže znalec při ověřování odborné způsobilosti uspěl, obdrží od Ministerstva spravedlnosti ČR osvědčení. Pokud by neuspěl, může nejdříve po třech měsících ode dne předchozího ověřování odborné způsobilosti zkoušku opakovat. Jestliže ani opakovaně neuspěje, bude v rámci správního řízení vyškrtnut ze seznamu.

POUŽITÉ ZDROJE

1. Interní materiály Kanceláře znalkyně Dr. Ing. Jana Maturové, LL.M.
2. Interní materiály firmy PYROKONTROL trading and consulting
3. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní řád
4. Zákon č. 36/1967 Sb., zákon o znalcích a tlumočnících
5. Vyhláška č. 37/1967 Sb., k provedení zákona o znalcích a tlumočnících
6. Vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 23/2002 Sb., kterou se stanoví výše odměny za odborné vyjádření podané na žádost orgánů činných v trestním řízení
7. Fryšták, M., Krejčí, Z. *Postavení znalce v trestním řízení*. Brno: Masarykova univerzita, 2009, ISBN 978-80-210-4955-0

Kontakt: Ing. Bc. Miroslav Valta, MBA, Pyrokontrol trading and consulting, Senovážné nám. 9, 370 01 České Budějovice, mobil 777 842 221, miroslav.valta@pyrokontrol.cz, www.pyrokontrol.cz, www.maturova.cz.

KNIŽNÍ TIP

Zákon o státní službě. Komentář

Jan Pichrt a kolektiv

Na komentáři k novému zákonu č. 234/2014 Sb., o státní službě, se podílel početný autorský kolektiv představovaný uznávanými odborníky na pracovní právo a právo správní. Cílem autorů bylo připravit komentář tak, aby byl čtenářům k dispozici již v létě 2015 a mohl být užitečnou pomůckou při krocích provázejících transformaci státně-zaměstnanecých vztahů v České republice.

Komentář byl tvořen ve snaze „nekončit tam, kde začíná problém“ a autoři tak mnohdy vyjadřují v komentáři osobní názory na některé, literaturou dosud nezodpovězené, otázky či nabízejí alternativní pohledy k již publikovaným řešením problematických oblastí. Dílo tak jistě obohatí odbornou diskusi a napomůže k hledání optimálních řešení.

Objednávejte na www.wolterskluwer.cz/obchod

www.obchod.wolterskluwer.cz